

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3270/2022
12.01.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Марине Милановић, председника већа, Јелице Бојанић Керкез, Весне Станковић, Катарине Манојловић Андрић и Гордане Џакула, чланова већа, у парници из радног односа тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јасна Мркшић, адвокат из ..., против тужене Управе за заједничке послове покрајинских органа из Новог Сада, чији је заступник Правобранилаштво Аутономне покрајине Војводине из Новог Сада, ради исплате, одлучујући о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2484/22 од 08.06.2022. године, у седници већа одржаној 12.01.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2484/22 од 08.06.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2484/22 од 08.06.2022. године и пресуда Основног суда у Новом Саду П1 2438/2021 од 15.03.2022. године, у усвајајућем делу, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиље да се обавезе тужена да исплати тужилји на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, износ од 113.581,44 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 12.06.2021. године у износу од 16.873,57 динара и законску затезну камату на износ главнице од 113.581,44 динара, почев од 13.06.2021. године до исплате, на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, износ од 79.497,53 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 12.06.2021. године у износу од 11.254,00 динара и законску затезну камату на износ главнице од 79.497,53 динара почев од 13.06.2021. године до исплате, да се обавезе тужена да за тужилју изврши уплату разлике доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, на основу коју чине наведени износи главнице накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, као и захтев тужиље за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилја да исплати туженој на име трошкова поступка износ од 85.500,00 динара, у року од осам дана од дана пријема преписа ове пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 2438/2021 од 15.03.2022. године, ставом првим изреке, констатовано је да се делимично усваја тужбени захтев тужиле. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да исплати тужили на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, износ од 113.581,44 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 12.06.2021. године у износу од 16.873,57 динара и законску затезну камату на износ главнице од 113.581,44 динара почев од 13.06.2021. године до исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да исплати тужили на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, износ од 79.497,53 динара, са законском затезном каматом обрачунатом до 12.06.2021. године у износу од 11.254,01 динара и законску затезну камату на износ главнице од 79.497,53 динара почев од 13.06.2021. године до исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да за тужилу изврши уплату разлике доприноса за ПИО надлежном фонду ПИО за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године на основу коју чине износи главнице накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора из става другог и трећег изреке пресуде, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев на име регреса за коришћење годишњег одмора за период од 01.06.2018. године до 31.03.2021. године, преко досуђеног до траженог износа од 108.043,58 динара, са законском затезном каматом од 13.06.2021. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате до 12.06.2021. године преко досуђеног до траженог износа од 15.343,22 динара. Ставом шестим изреке, обавезана је тужена да исплати тужили на име трошкова парничног поступка износ од 58.500,00 динара, са законском затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате, у року од 8 дана од дана правноснажности пресуде, под претњом принудног извршења. Ставом седмим изреке, тужилац је ослобођен обавезе плаћања судских такси у овом спору.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 2484/22 од 08.06.2022. године, ставом првим изреке, делимично је преиначено решење о трошковима парничног поступка садржано у пресуди Основног суда у Новом Саду П1 2438/21 од 15.03.2022. године, тако што је одбијен захтев тужиле за накнаду трошкова парничног поступка преко износа од 53.820,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до исплате. Ставом другим изреке, у преосталом делу одбијена је жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у преосталом усвајајућем делу. Ставом трећим изреке, одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је благовремено изјавила посебну ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, са предлогом да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној у смислу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

Према оцени Врховног касационог суда испуњени су услови за одлучивање о посебној ревизији тужене, ради уједначавања судске праксе о праву на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора у јавним

службама на основу одредбе члана 404. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је одлучено као у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом одредбе члана 408. ЗПП и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужила је у радном односу код тужене на неодређено време на пословима ... и утврђеним коефицијентом за обрачун и исплату плате 7,45. У спорном периоду уговорена плата тужиле била је мања од минималне зараде, те је тужилу вршена допуна плате до висине минималне зараде. Тужена за спорни период у обрачунским листама није исказала накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, нити је исказано који део коефицијента се односи на ове накнаде. Тужила је у спорном периоду остварила право на годишњи одмор и користила исти. Вештачењем од стране вештака економско-финансијске струке, утврђена је висина накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за тужилу према најповољнијим критеријумима за тужену у важећим појединачним колективним уговорима у Републици Србији (у износима наведеним у првостепеној пресуди) спрам накнаде трошкова за исхрану у току рада у висини од 250,00 динара бруто (исказано у нето износу) на дневном нивоу и накнаде трошкова за регрес за коришћење годишњег одмора у висини од 1/12 минималне зараде у Републици Србији.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев тужиле и обавезали тужену да исплати тужилу на име накнаде трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора за спорни период, износе утврђене вештачењем, са каматом и доприносима, јер су закључили да тужена приликом исплате зараде тужилу уз додатак до минималне према одредбама Колективног уговора није исплатила накнаду за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, с обзиром на чињеницу да зарада у висини минималне већ по дефиницији минималне зараде из члана 111. Закона о раду, не може у себи садржати предметне накнаде.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова је засновано на погрешној примени материјалног права, због чега су преиначене другостепена и првостепена пресуда и одбијен као неоснован тужбени захтев тужиле.

Закон о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 21/16), прописује начин утврђивања плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе (члан 1. став 1. тачка 3.). Одредбом члана 3. став 1. тог Закона, прописано је да основицу за обрачун плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. На основу одредбе члана 4. став 1. истог Закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и

стручну спрему, а став 2. истог члана Закона, да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18 – аутентично тумачење), у одредби члана 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду и то, између осталог, за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. те одредбе Закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе овог Закона примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није другачије одређено, на основу одредбе члана 2. став 2 тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама („Службени гласник РС“ број 44/01, са изменама и допунама), коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе.

У конкретној ситуацији тужила је запослена код тужене, па се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређује плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом полажај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. Како посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописује да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду.

Стога, произилази да су примања по основу накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржана у коефицијенту као једном од елемената плате, због чега не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиле садржаног било у општем, било у посебном акту. Дакле, тужилци не припада право на накнаду трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора, с обзиром на то да су те накнаде садржане у коефицијенту њене плате, па то што је тужилци у спорном периоду исплаћивана минимална зарада, без утицаја на другачије одлучивање.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 416. став 1. ЗПП одлучио као у ставу другом изреке.

Полазећи од успеха у овом поступку и тражених трошкова на име заступање од стране правобраниоца обавезана је тужила да исплати туженој на име трошкова поступка укупан износ од 85.500,00 динара (на име одговора на тужбу и једног образложеног поднесака износ од по 9.000,00 динара, на име састава жалбе и ревизије износ од по 18.000,00 динара, на име приступа на три одржана рочишта износ од по 10.500,00 динара, према Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката - „Службени гласник РС“ бр. 121/12, ... 14/21), на основу члана 153. и 154. ЗПП.

Туженој није досуђена накнада на име судских такси, с обзиром на то да су између осталих од плаћања таксе ослобођени органи аутономне покрајине и органи локалне самоуправе, сходно одредби члана 9. Закона о судским таксама („Службени гласник РС“ број 28/94 .. 95/18).

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 165. став 2. ЗПП одлучио као у ставу трећем изреке.

**Председник већа - судија
Марина Милановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић